

Yordam Kitap

Eserin Orijinal Adı:
La trukulenta Historia del Kapitalismo / Eduardo del Río (Rius)
(Grijalbo, México, 2006)

Yordam Kitap: 223 • **Çizgilerle Kapitalizmin Korkunç Tarihi** • Rius
ISBN 978-605-9046-17-6 • *Çeviri:* Nilay Akkurt - Barış Yıldırım
Düzeltilme: Günnur Aksakal • *Kapak Tasarım:* Savaş Çekiç
Uygulama: Gönül Göner • *Birinci Basım:* Kasım 2014 • *İkinci Basım:* Şubat 2017
Üçüncü Basım: Nisan 2020
© Rius, 1998 (orijinali İspanyolca); © Yordam Kitap, 2012
(Bu eserin yayın hakları AnatoliaLit aracılığıyla alınmıştır.)

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 44790)
Çatalçeşme Sokağı Gendaş Han No: 19 Kat: 3 34110 Çağaloğlu - İstanbul
Tel: 0212 528 19 10 • **W:** www.yordamkitap.com • **E:** info@yordamkitap.com
www.facebook.com/YordamKitap • www.twitter.com/YordamKitap
www.instagram.com/yordamkitap

Baskı: İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri (Sertifika No: 44066)
Çobançeşme Mah. Altay Sok. No: 8
Yenibosna / Bahçelievler - İstanbul
Tel: 0212 496 11 11

Rius

ÇİZGİLERLE
KAPİTALİZMİN
KORKUNÇ
TARİHİ

İspanyolcadan Çeviren:
Nilay Akkurt - Barış Yıldırım

Yordam Kitap

Rius, Eduardo Humberto del Río García

Meksikalı aydın, karikatürist, yazar. 1934'te Zamora, Michoacán'da doğdu. Tüm dünyada Rius adıyla bilinir. 100'ü aşkın kitabı vardır. Rius, kararlı bir siyasi aktivist; ülkesindeki iktidarın ve ABD'nin neoliberal doktrinlerine, ayrıca Katolik Kilisesi'ne karşı eleştiri oklarını yönelten ilerici bir çizerdir.

İlk karikatürleri 1955 yılında *Já-Já* dergisinde çıktı. 1960'larda Meksika'nın belli başlı bütün dergi ve gazetelerine karikatürler çizdi. Meksika hükümetini keskin mizahıyla eleştirdiği *Los supermachos* ve *Los agachados* serileriyle halkın sevgisini kazandı. Siyaset, vejeteryanizm, din, felsefe gibi konuları işlediği resimli kitapları arka arkaya geldi; herkesin anlayıp seveceği bir yalınlık ile keskin bir entelektüel duruşu bir araya getirmesiyle ün saldı. 1961'de, Moskova'da çıkan *İzvestiya*'ya çizen ilk yabancı oldu.

1970'te Küba tarihini ve devrimini anlattığı *Cuba para principiantes*'in İngilizce basımıyla birlikte dünyada da tanınmaya başladı. Ancak büyük ününe, 1972 tarihli *Marx para principiantes*'in İngilizceye çevrilmesiyle, 70'lerin sonunda ulaştı.

1990'larda, yeni yeni resimli kitaplar üretmeye devam ederken, bir yandan da *El Chahuistle* ve kurucuları arasında bulunduğu *El Chamuco* adlı siyasi eleştiri dergilerine sürekli katkıda bulundu. Meksika'daki siyasi mizahın, kendisinden sonra gelen kuşakları için önemli bir örnek teşkil etti.

Bugün 80 yaşında bir çınar, *El Chamuco*'da çizmeye devam ediyor.

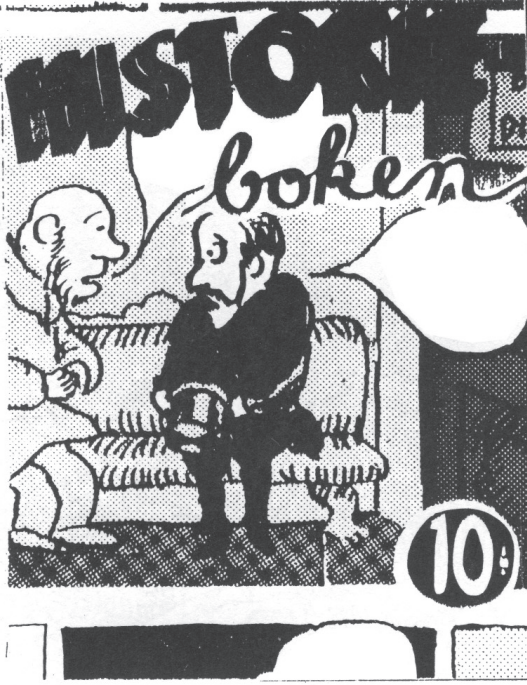
Çizgilerle Lenin, Çizgilerle Felsefe, Çizgilerle Ateistin El Kitabı, Çizgilerle Ekonomi; Yordam Kitap'tan çıkmış diğer Rius kitaplarıdır.

rius

ÇİZGİLERLE
KAPİTALİZMİN
KORKUNÇ
TARİHİ

Bu kitabın %50'si, editörlerin izniyle, Annika Elmquist, Pal Rydberg, Gittan Jönsson ve Ann Marie Langemar'ın 1971'de İsveç, Norveç ve Danimarka'da yayıma hazırlanan "Historie Boken" kitabından alınmıştır.
(Çeviri: Henry Notaker)

Uyarlanmasından ve eklerden Rius sorumludur. İlk olarak 1975'te Meksika'da, "los agachados" çizgi roman dergisinin 5. sayısında yayınlanmıştır. Posada Yayınları tarafından 1976'da kitap olarak basılmış, bugüne dek Meksika'da 31 baskı yapmıştır.

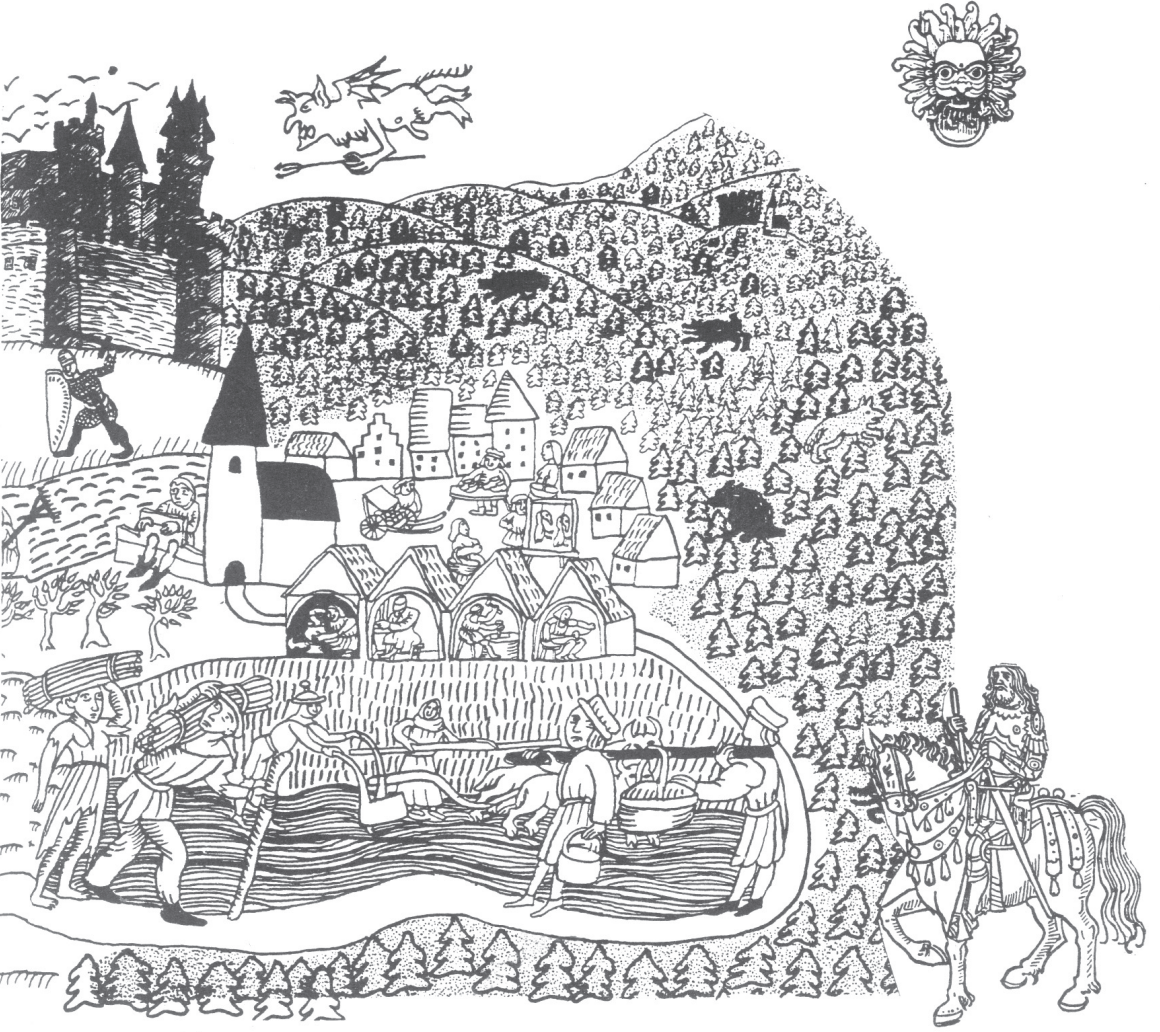
Bu basım Grijalbo Yayınları için 1998 yılında yazarı tarafından üzerinde yeniden çalışılarak hazırlanmıştır.

EVET..
ŞİMDİ DE
SERMAYENİN
MEŞHUR TARİHİ...

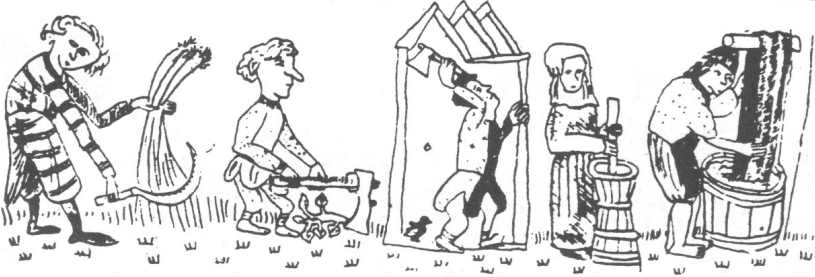

XV. YÜZYILDA (ROMA RAKAMLARINI BİLMİYENLER İÇİN, ON BEŞ) ORTA AVRUPA AŞAĞI YUKARI BÖYLEYDİ, SIK ORMANLARIN ARASINDA BÖLÜNmüş PRENSLİKLERLE DOLUYDU. BİR PRENSLİKTE YAŞAYAN HALK, ORMANIN ÖTE TARAFINDAKİ DİĞER PRENSLİĞİN NEYE BENZEDİĞİNİ BİLMİYORDU. ÇÜNKÜ KİMSE CANAVARLARIN, ŞEY TANLARIN VB. KORKUSUNDAN ÖBÜR TARAF A GEÇMEYE CESARET EDEMİYORDU: HALK BİLGİSİZDİ...

YİNE DE HUZUR VE BARİŞ İÇİNDE YAŞIYORLARDI: ÇOCUKLAR OKULA GİTMİYORDU, ÇÜNKÜ OKUL YOKTU... KİMSE GAZETE OKUMUYORDU, ÇÜNKÜ GAZETE YOKTU. KİMSE FABRİKALARDA ÇALIŞMIYORDU, ÇÜNKÜ FABRİKA YOKTU! SADECE TOPRAK VARDI VE TOPRAKTA KÖYLÜLER YAŞIYORDU. BİR DE ZANAATKÂRLAR (DEMİRCİLER, AYAKKABICILAR, MARANGOZLAR), KİLİSE PAPAZLARI VE FEODAL ŞATOLARINDA YAŞAYAN VE HER ŞEYİ YÖNETEN "TOPRAK SAHİBİ SENYÖRLER" VARDI... (BUNLAR SOYLULARDI.)

→ Bu TOPLUMun nasıl oluştuğuna dair bir fikriniz var mı?? ←

HER ŞEY
EL YAPIMI
OLMALI!

EVLER, GİYSİLER, YEMEK, MOBİLYA, HALKIN YAŞAMAK İÇİN İHTİYACI OLAN HER ŞEY... YEMEK YEMEK İSTEYEN HERKES ÇALIŞMAK ZORUNDAYDI. YA DA HEMEN HEMEN HERKES: (PAPAZLAR VE TOPRAK SAHİBİ SENYÖRLER HARİÇ. ONLAR HİÇBİR ŞEY YAPMADIKLARI HALDE HER ŞEYİN SAHİBİYDİLER...)

NEDEN?

ÇÜNKÜ TOPRAK,
SADECE
PAPAZLARA VE
ARİSTOKRATLARA
"AİT"İ.

İŞTE İŞLER BÖYLEYDİ.
PAPAZLAR VE
ARİSTOKRATLAR
TOPRAĞIN
"SAHİBİ"YDİ.
KÖYLÜLER VE
ZANAATKÂRLAR İSE
ORADA YAŞAMAK VE
TOPRAĞI EKİP BİÇMEK
İÇİN ONLARA VERGİ
ÖDEMELERİ ZORUNDAYDI.
(YUMURTA, SÜT,
AYAKKABI, ŞARAP, ET,
EKMEK, BUĞDAY, VB.)

BUNA KARŞI
ÇIKACAK KİMSE
OLURSA!

SENYÖRLERİN
EMRİNDE
ASKERLER
VARDI, VERGİ
ÖDEMEYENLERİ
CEHENNEMLE
TEHDİT EDEN
PAPAZLAR
VARDI...

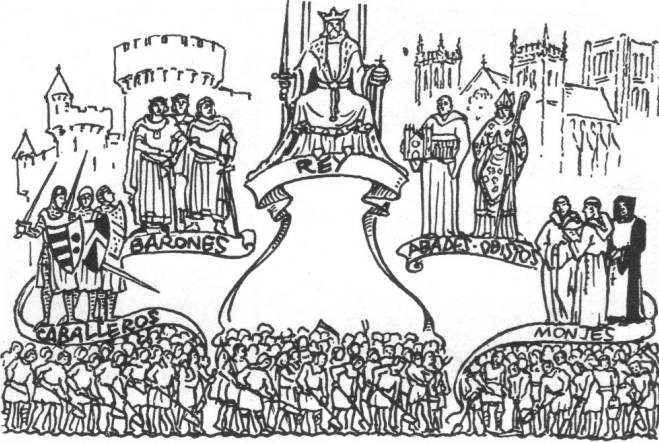

ZAVALLI ŐEYANLAR,
İKİ ATEŐ ARASINDA
YAŐIYORLAR!

BOYUN EĐEN SAYGIDEĐER
OLUYORDU, İSYANKÂRLIK
İCAT EDİLMEMİŐTİ YA
DA ÇOK ÖNCESİNDEN
BASTIRILMIŐTİ...

TANRI
BÖYLE
İSTİYOR.

GÖRDÜĐÜNÜZ
GİBİ, BU
TOPLUMDA
2 SINIF VARDI:
TOPRAĞI
OLANLAR VE
OLMAYANLAR...
VERĐİLERİ
TOPLAYANLAR
VE ÖDEYENLER...

BU ADİL MİYDİ PEKİ?

Hiç adil olur mu?
Babam buna
karşı çıktı.

Bu yüzden
onu astık, herif
cehenneme
gitti.

Öyle de olmalı:
bu topraklar ta ne
zamandan beri
bize ait...hah!

Adil
mi?

Tabii ki:
Tanrı böyle
istiyor.

BU FEODAL TOPLUMDA, KARŞI ÇIKMAK ÖLMEK DEMEKTİR (YANI BU DÜNYADA), "HEM DE ÖBÜR DÜNYADA.....", DİYE EKLIYORDU PAPAZLAR...

KİLİSE, HALKI ŞUNA İNANDIRMA GÖREVİNİ ÜSTLENMİŞTİ: TANRI BU DÜNYADA İNSANLARIN ACI ÇEKMESİNİ İSTİYOR Kİ ÖBÜR DÜNYADA EĞLENEBİLSİNLER.. (TANRI TABİİ VERGİLERİN ÖDENMESİNİ DE İSTİYOR.)

BENİM AMCAM PİSKOPOS, GEÇEN GÜN BANA DEDİ Kİ, TANRI YOKMUŞ.

TABİİ Kİ: EĞER TANRI OLSAYDI, PAPAZLAR BU YAPTIKLARI ŞEYLERİ YAPAMAZDI.

ÇENENİZİ KAPATIN!

İNANIN!

BU HAKSIZ DURUMU DEVAM ETTİRMEK İÇİN, HALKIN KORKUNÇ BİR TANRI'YA İNANMASI GEREKİYORDU.

**15.YY, BAŞLI BAŞINA TEOKRATİK BİR DİKTATÖRLÜKTÜ*:
TANRI, KRALLAR, İSİMSİZ BİR TOPLUM...**

* TEOKRASİ: TANRI'NIN HÜKÜMETİ...

(OYSA İSA "BENİM KRALIM BU DÜNYADAN DEĞİLDİR," DEMİŞTİ.)

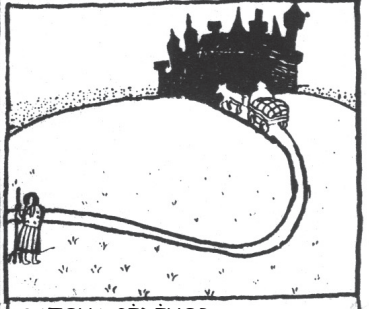
ŞİMDİ KÜÇÜK BİR HİKÂYE:

BU YABANCI DA KİM?

ARABASI
EŞYA DOLU...

ŞATOYA GİDİYOR...
BU TİP DE KİMİN NESİ?

NE GÜZEL
ŞEYLER
BUNLAR!

AY!

BUNUN ADI BİBER.
BAYAT ETİN KÖTÜ
KOKUSUNU GİDERMEK
İÇİN KULLANILIR.

VAY, SAY-
DAMMIŞ
BU!

DİKKAT
EDİN,
CAM!

VENEDİK ADLI GÜZEL BİR
ŞEHİRDEN, BİR TÜCCAR
TARAFINDAN GETİRİLEN
BU YABANCI MALLAR, UZAK
ÜLKELERDEN GELMİŞTİ.

BU KADEH İÇİN NE
İSTİYORSUNUZ?

SİZE YUMURTA, BALIK, TEREYAĞI,
KILIÇ VEREBİLİRİZ...

ŞU KUMAŞLARA
BAK!

BU KUMAŞ
VENEDİK'TE ÇOK
SEVİLECEK: HARİKA
BİR ALIŞVERİŞ
OLACAK.

BU
KADEH,
10 RULO
KUMAŞ
EDER.

O KADAR
PAHALI
MI?

LANET OLSUN!
SENYÖR DEĞERLİ
MALLAR ALIYOR,
PARASINI DA TOPRAĞI
OLMAYANLARIN
EMEĞİYLE ÖDÜYOR.

→ DEĞİŞ TOKUŞ İŞE YARAR GÖRÜNÜYOR,
ÇÜNKÜ PARA BİLİNMIYOR... BUNU KUTLA-
MAK İÇİN ARİSTOKRATLAR PARTİ VERİYOR.

PEH, APTALLAR: SADECE
YEMEYİ, İÇMEYİ, EĞLENMEYİ
DÜŞÜNÜYÖRLAR! ÇOK ZENGİNLER
AMA VARLIKLARINI YARARLI HİÇBİR
ŞEYDE KULLANMIYORLAR, AYNI BENİM
GİBİ. SİZ PARTİYE DEVAM EDİN! BEN
GİDİYÖRUM.

AMA...

HADİ,
VERGİLER
ÖDENMELİ!

BEN Mİ?
DELİSİNİZ
SİZ.

→ TÛCCAR ÖDEMEZ:
ÇALIŞMAZ, ARİSTOKRATLARIN
TOPRAĞINDA YAŞAMAZ:
TÛCCARLARIN TEK YAPTIĞI
ŞEY DEĞİŞ TOKUŞTUR,
SATMAK VE SATIN ALMAKTIR.
→ "ÇALIŞMA" NIN YENİ ŞEKLİ
BU MU? YA DA BUNA ÇALIŞMA
DENİR Mİ?

APTALLAR: BİBERLERİ
BEDAVA ELDE EDİYÖRUM VE
BU KUMAŞI VENEĞİK' TE ÇOK
PAHALIYA SATACAĞIM.
OH, TEMİZ İŞ!

SADECE BİRAZ
SERMAYE LAZIM,
BİRAZ DA AĞZININ İYİ
LAF YAPMASI.

AYNI CAM
BARDAKLAR:
ONLARI
KANDIRDİM!

UCUZA
ALİYÖRUM,
PAHALIYA
SATİYÖRUM.
NE AKILLIYIM
YA!

İNSANLAR BUNU
YAPMAYI ÖĞRENDİĞİ
ZAMAN, HİÇBİR ŞEY AYNI
OLMAYACAK.

BU TİCARET,
İZİNLİ
HIRSİZLİK
GİBİ!

↳ GÖRDÜNÜZ MÜ? ŞU MEŞHUR SERMAYE MESELESİNE KENDİLİĞİNDEN VARDIK VE GÖRDÜK Kİ (BATTININ) İLK "KAPİTALİSTLERİ" İTALYANLARDI...

VENEDİKLİ TÜCCARLAR, ÇİN'DEN, HİNDİSTAN'DAN VE ZAVALLI ARAPLARDAN BİR DİZİ ÜRÜNÜ NEREDEYSE BEDAVAYA SATIN ALIYOR, BÖYLECE BİR SÜRÜ PARA KAZANIYORLARDI. KAPİTAL, SERMAYE

CAPİTAL

Bu para, senin bana verdiğinden daha fazla eder.

SONRA AVRUPA'YI DOLAŞIYORLAR, TAKAS YOLUYLA ELDE ETTİKLERİ FARKLI FARKLI ÜRÜNLERİ, BURADAKİ ÜRÜNLERLE DEĞİŞTİRİYORLAR VE VENEDİK'E DÖNDÜKLERİNDE HEPSİNİ SATIYORLARDI. İNANILMAZ KAZANÇLAR ELDE EDİYORLAR, BÖYLECE SERMAYELERİNİ (KAPİTALLERİNİ) ARTTIRIYORLARDI.

DAHA FAZLA SERMAYEM OLSA ÇİN'DEN DAHA ÇOK ŞEY SATIN ALABİLİRİM.

VE ARABİSTAN'DAN

PARA BU ŞEKİLDE KULLANILIRSA ANAPARA SÜREKLİ OLARAK BÜYÜR, ADETA SÜREKLİ ÇOĞALIR. İLK KAPİTALİSTLER BÖYLE ORTAYA ÇIKTI.

KAPİTALİSTLER →

→ KAPİTALİSTLER, PARAYI DAHA ÇOK PARA KAZANMAK İÇİN KULLANAN İLK KİŞİLERDİ. ARAC OLARAK DEĞİL AMAÇ OLARAK..! İKTİDAR KAZANMAK İÇİN!

AMA, HIRS HER ZAMAN AÇGÖZLÜK YAPAR.

İŞ YAPTIKÇA HEYECANI KABARAN VENEDİKLİLER, DİĞER KAPİTALİSTLERİN ÇİNLİLER, ARAPLAR VE HİNTLİLERLE İŞ YAPMASINI YASAKLAMAYA KARAR VERDİLER.

PORTEKİZLİ KAPİTALİSTLERİN HOŞNUT OLMAMALARININ NEDENİ, MARCO POLO'NUN ROTASINI NEDEN KULLANAMADIKLARINI ANLAMAMALARIYDI.

BU ROTA SADECE VENEDİKLİLERE AİT!

O ZAMAN HİNDİSTAN'A BAŞKA BİR ROTA DÜZENLEVLİM!

SADECE DENİZ YOLUYLA...

DENİZ YOLUYLA MI? HIÇ KİMSE BUNU DENEMEDİ; TEHLİKELİ OLMALI!

O ZAMAN KRALI GÖRMEYE GİDELİM.

(GÖRÜNEN OYDU Kİ KOLOMB ADINDA BİRİ ZATEN BU YOLDA YÜRÜYORDU.)

GEMİLER VE PARA NEREDEN GELİYOR?

EĞER MAJESTELERİ BİZE GEMİ VE PARA VERİRSE, SİZE HAYAL ETTİĞİNİZDEN DAHA ÇOK ZENGİNLİK GETİRECEĞİZ.

İYİ FİKİR! TAM OLARAK KAÇ KİŞİYE İHTİYACINIZ VAR, SOYLU HİZMETKÂRLARIM?

TABİİ Kİ TOPRAĞI OLMAYANLARDAN: KRAL, "KENDİ" TOPRAKLARINI FAKİRLERE KİRALAYAN BİR ARİSTOKRATTI.

HERKESİN DALGA GEÇTİĞİ VE KAHKAHAyla GÜLDÜĞÜ BAY

VASCO DE GAMA

CESUR BİR KEŞİF GEZİSİNİN EN ÖNÜNDE GİDİYOR.

DELİ BU: ASLA GERİ DÖNMEYECEĞİNE DAİR BAHSE GİRERİM.

KİM BİLİR HANGİ DELİĞE DÜŞÜP KAYBOLACAK.

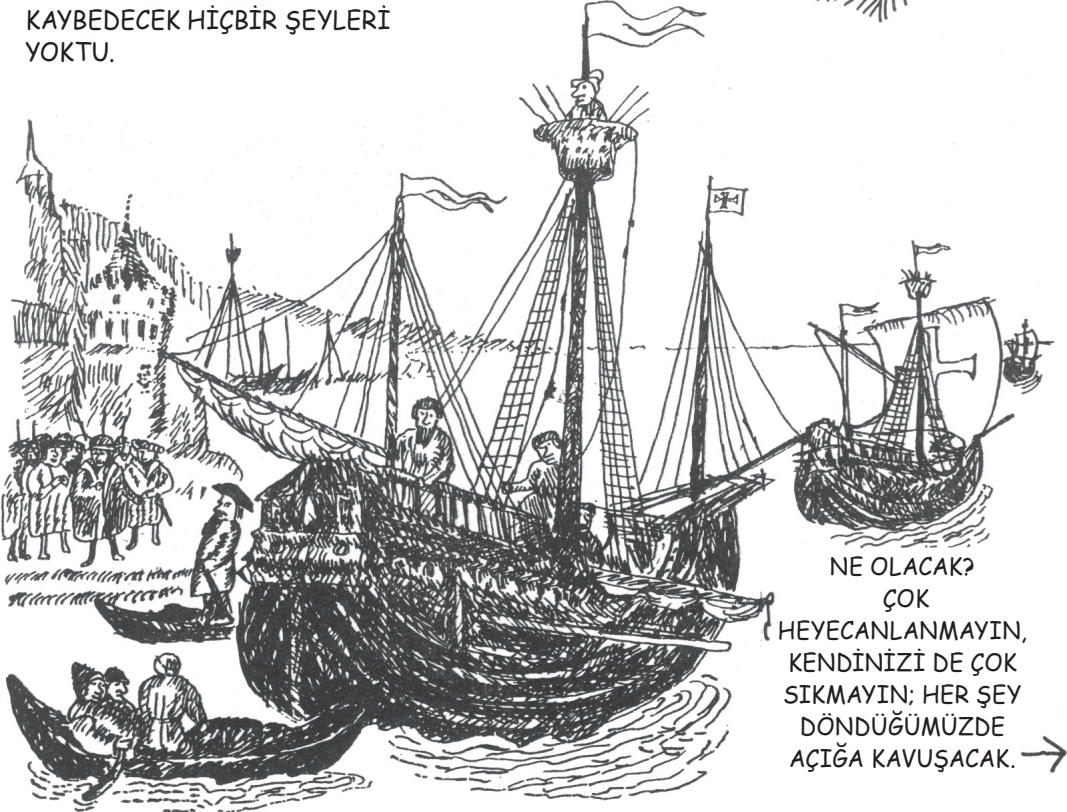
BUGÜN BİZE BU ALAYLAR TUHAF GELİYOR. AMA KRİSTOF KOLOMB VE VASCO DE GAMA ZAMANINDA -BUNLAR FUTBOLCU İSMİ DEĞİL- BİLİM SOKAKTAYDI.

Ne haritalar,
ne pusulalar, ne
de radar vardı:
Tanrı'ya emanet
gidiyorlardı.

MÜRETTEBAT; DÜZENBAZLAR,
ESKİ TUTSAKLAR, DELİLER VE
KATİLLERDEN OLUŞUYORDU;
BÖYLE BİR YOLCULUKTA
KAYBEDECEK HİÇBİR ŞEYLERİ
YOKTU.

NE OLACAK?

ÇOK

HEYECANLANMAYIN,
KENDİNİZİ DE ÇOK
SIKMAYIN; HER ŞEY
DÖNDÜĞÜMÜZDE
AÇIĞA KAVUŞACAK. →

2. BÖLÜM

BAY VASCO, FIRTINALI
KORKUNÇ DENİZİN
ORTASINDA
GÜNLÜĞÜNÜ YAZIYOR:

"Haftalar, aylar
boyunca yalnızca deniz
görüyoruz, denizden
başka bir şey yok."

AH, KEŞKE
ŞU SUYU
ŞİŞELEYİP
SATABİLSEYDİK...